

Vergaderjaar 2021–2022

29 383

Regelgeving Ruimtelijke Ordening en Milieu

28 973

Toekomst veehouderij

Nr. 365

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 december 2021

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), de eindrapportage aan van het onderzoek «Keldermetingen methaan- en ammoniakconcentraties» van CLM Onderzoek en Advies¹. De eerdere rapportage «Veiligheid van emissiearme stalvloersystemen – in melkveehouderijen» van Antea Group en de tussenrapportage van CLM Onderzoek en Advies vormden aanleiding om met betrokken partijen te overleggen over een aanpak die leidt tot zowel emissiereductie als veiligheid op veehouderijen. In deze brief ga ik nader in op het onderzoek, geef ik mijn reactie op de eindrapportage en ga ik in op de opvolging van de acties die zijn beschreven in de Kamerbrief van 5 maart 2021 (Kamerstukken 29 383 en 28 973, nr. 359).

Onderzoek «Keldermetingen methaan- en ammoniakconcentraties»

Vraagstelling en tussenresultaten

Aan CLM Onderzoek en Advies is gevraagd een verkennend onderzoek te doen naar de concentraties van ammoniak en methaan in de kelder van melkveestallen met een emissiearme en in melkveestallen met een gangbare stalvloer. Eerdere metingen leidden niet tot de conclusie dat methaanconcentraties tot een explosiegevaar zouden kunnen leiden. Wel werden er grote emissiepieken gemeten tijdens het mestmischen.

Eindresultaten

Tijdens de metingen zijn opnieuw geen methaanconcentraties gemeten die explosiegevaar opleverden. Wel is het denkbaar dat praktijksituaties kunnen voorkomen waarin gevaarlijke concentraties zich plaatselijk en voor korte tijd voordoen tijdens het mestmischen.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl

De gemeten ammoniakconcentratie is op beide bedrijven in de kelders vergelijkbaar. Wat betreft methaan komt onder de emissiearme vloer een hogere methaanconcentratie voor dan in de stal met gangbare vloer. Wanneer een stal maximaal geventileerd wordt bij het mixen, zijn op stalniveau niet of nauwelijks verhoogde concentraties van gassen te meten. Het ligt dus niet voor de hand dat concentratiepieken in de kelder kunnen worden gedetecteerd door metingen in de stal. Wel hebben de onderzoekers opnieuw vastgesteld dat tijdens het mestmixen hoge pieken voorkomen.

De onderzoekers benadrukken dat op basis van onderhavig onderzoek geen uitspraak is te doen over reguliere noch emissiearme vloertypen in het algemeen, omdat van beide typen slechts één stal bemeten is.

Aanbevelingen

De onderzoekers melden dat met nader onderzoek (bijvoorbeeld in meer stallen of bij meer bedrijven) nog gedetailleerdere kennis kan worden verkregen over diverse variabelen voor methaan en ammoniakconcentraties. De onderzoekers bevelen aan om veehouders in voorlichting handvatten te bieden om risico's zoals schuimvorming en het ontstaan van hoge methaanconcentraties in de toekomst te voorkomen.

Beleidsreactie

Ik constateer dat de aanbevelingen uit de tussenrapportage ongewijzigd zijn. Voor de beleidsreactie op deze ongewijzigde aanbevelingen verwijs ik naar de hiervoor aangehaalde brief van 5 maart 2021 (Kamerstukken 29 383 en 28 973, nr. 359). Hierin heeft mijn voorganger aangegeven in overleg met betrokken partijen tot een aanpak te komen die kan zorgen voor zowel emissiereductie als veiligheid op veehouderijen. In de tussentijd heb ik daartoe meerdere acties ondernomen om te inventariseren welke aanpak nodig is voor het verminderen van risico's bij emissiearme vloeren. Voor de aanpak van specifieke risico's van emissiearme vloeren is op dit moment geen gedetailleerdere kennis vereist.

Aanpak specifieke risico's emissiearme vloeren

In navolging op de toezeggingen in de vorige brief (Kamerstukken 29 383 en 28 973, nr. 359) ben ik met de betrokken partijen in overleg gegaan. Uit de gesprekken is naar voren gekomen dat al maatregelen worden genomen bij de ontwikkeling, implementatie en gebruik van emissiearme vloersystemen. Het risico van hoge methaanconcentraties bij mestmixen is bekend en het management van de veehouders is van belang om risico's bij hoge concentraties te mitigeren. Vloerfabrikanten beschikken over de informatie om risico's van mestgassen te verkleinen. Een vloerfabrikant moet aan RVO voortaan laten weten hoe de veiligheid van de emissiearme vloer gewaarborgd is bij de aanvraag om de vloer te laten opnemen op de lijst van de bijlage van de Regeling ammoniak en veehouderij (Rav). De website van Rijkswaterstaat/Infomil geeft informatie over emissiearme vloeren, zodat melkveeouders kunnen kijken of zij te maken hebben met een emissiearme vloer.²

Daarnaast is de Minister van LNV in gesprek gegaan met de melkveesector om te inventariseren welke informatiebehoefte de sector heeft over bewustwording van risico's en hoe daaraan het beste invulling kan worden gegeven. Uit dit overleg komt naar voren dat het risico van

² <https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/emissiearme-vloeren/>

methaanconcentraties bij mestmixen bekend is in de sector, maar dat het mogelijk is om extra aandacht te vestigen op de risico's en het voorkomen van hoge methaanconcentraties. Dit kan gerealiseerd worden door aan te sluiten bij de bestaande activiteiten voor een gezonde en veilige werkomgeving van agrarische ondernemers en hun medewerkers. De risico's van mestgassen en handvatten om die te voorkomen worden daarom in het voorlichtingsprogramma «Veilig en met plezier werken in de melkveehouderij»³ onder de aandacht gebracht.

Daarnaast zijn betrokken werkgevers- en werknemersvertegenwoordigers door SZW gestimuleerd om deze risico's in een herziening van de arbocatalogus op te nemen.

Naast deze aanpak voor het vergroten van de veiligheid van emissiearme vloeren, zet de Minister van LNV ook via andere trajecten in op het vergroten van de (brand)veiligheid bij het ontwikkelen van innovatieve stalsystemen. In de Subsidiemodules brongerichte verduurzaming stal- en managementmaatregelen (Sbv) is de voorwaarde opgenomen dat innovaties moeten bijdragen aan het verbeteren van de brandveiligheid en het dierenwelzijn op de betreffende veehouderijlocatie (Kamerstuk 35 925 XIV, nr. 7). De innovatiemodule van de Sbv is inmiddels opgesteld van 22 november 2021 tot 14 februari 2022 en zal naar verwachting weer nieuwe innovaties opleveren waarbij de brandveiligheid wordt vergroot.

Tot slot

Alle betrokkenen erkennen het belang van het veilig ontwikkelen, implementeren en gebruik van emissiearme technieken in de veehouderij en zijn bereid zich hiervoor in te spannen. De risico's van mestgassen zijn bekend binnen de melkveesector en ik ben ervan overtuigd dat de bovengenoemde stappen de bewustwording verder vergroten en handvatten bieden om de risico's van hoge methaanconcentraties te kunnen voorkomen.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
S.P.R.A. van Weyenberg

³ Dit project is geïnitieerd door NMV, LTO Nederland, NAJK en NZO samen met ZuivelNL en Stigas, om de veiligheid in de melkveehouderij te verbeteren.